

**Jak pracovat  
s mikroskopy**

**Olympus a Leica**

# V laboratoři lékařské mikrobiologie budete pracovat s těmito mikroskopy:

- **Olympus CX-31** které jsou zánovní a poměrně drahé
- **Leica** které jsou dokonce úplně nové, a taktéž drahé
- Na každém stole jsou dva mikroskopy.  
**Nepracujte bez vyzvání s demonstračními mikroskopy** (pod tabulí a na bočním stole!)
- Je důležité **žádný mikroskop nepoškodit** (ani bílý, ani černý)
- Na následujících obrazech je ukázána práce s mikroskopy Olympus. Mikroskopy Leica se liší v detailech (zejména umístění ovládacích prvků)

# Mikroskop Olympus

Vypínač

Okulár

Objektivy

Mikroskopic. stolek

Kondenzorová clona

Regulátor pozice

Kolektorová clona

Regulátor světla

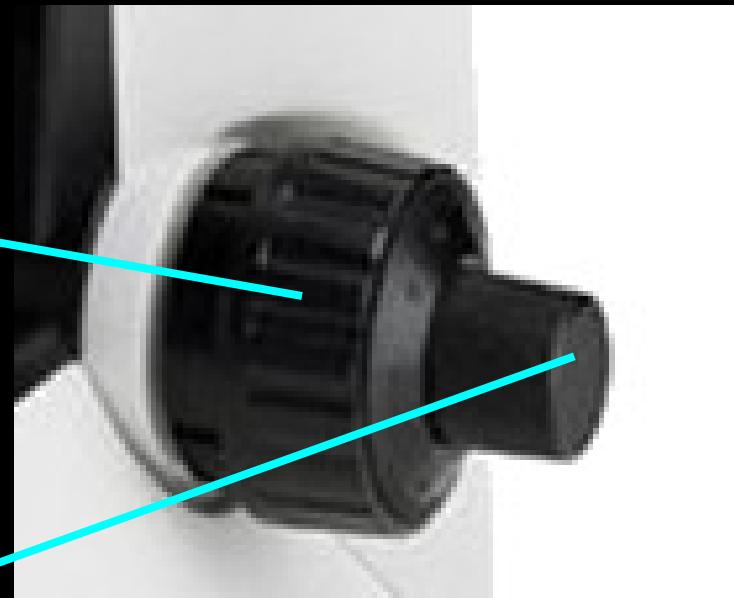
Mikrošroub a  
makrošroub



# Části mikroskopu Olympus – 1:

**Makrošroub**

**Mikrošroub**



# Části mikroskopu Olympus – 1:

- **Makrošroub:** nikdy ho nepoužívejte, když se díváte do mikroskopu! Používejte pouze, když se strany kontrolujete, že objektiv je v bezpečné vzdálenosti od preparátu
- **Mikrošroub:** i mikrošroub musíte kontrolovat ze strany, pokud posouváte objektiv dolů ( Jen při posouvání dolů je možno se dívat do okuláru) nahoru ( je možno se dívat do okuláru)

# Části mikroskopu Olympus – 2:

**Okuláry**

**Vypínač**

**Regulátor  
světla**



## Části mikroskopu Olympus – 2:

- **Okuláry** nevyžadují vaši péči, nesnažte se je čistit nebo s nimi nějak manipulovat. Zvětšují desetkrát.
- **Vypínač:** po práci s mikroskopem vždy mikroskop vypněte!
- **Regulátor světla:** obvykle ho nebudete potřebovat (používejte spíše kondenzorovou a kolektorovou clonu, viz dále)

# Části mikroskopu Olympus – 3:

Kondenzorová  
clona

Kolektorová  
clona



## Části mikroskopu Olympus – 3:

- **Kolektorová a kondenzorová clona:** čím více zvětšuje objektiv, tím více světla potřebujete. **K regulaci světla užívejte obě clony.** Posun napravo – méně světla, posun nalevo – více světla. U kondenzorové clony můžete také nastavit její hodnotu na číslo uvedené na objektivu, který právě používáte. (U Leiky je přímo uvedeno, pro který objektiv je daná hodnota clony určena.)

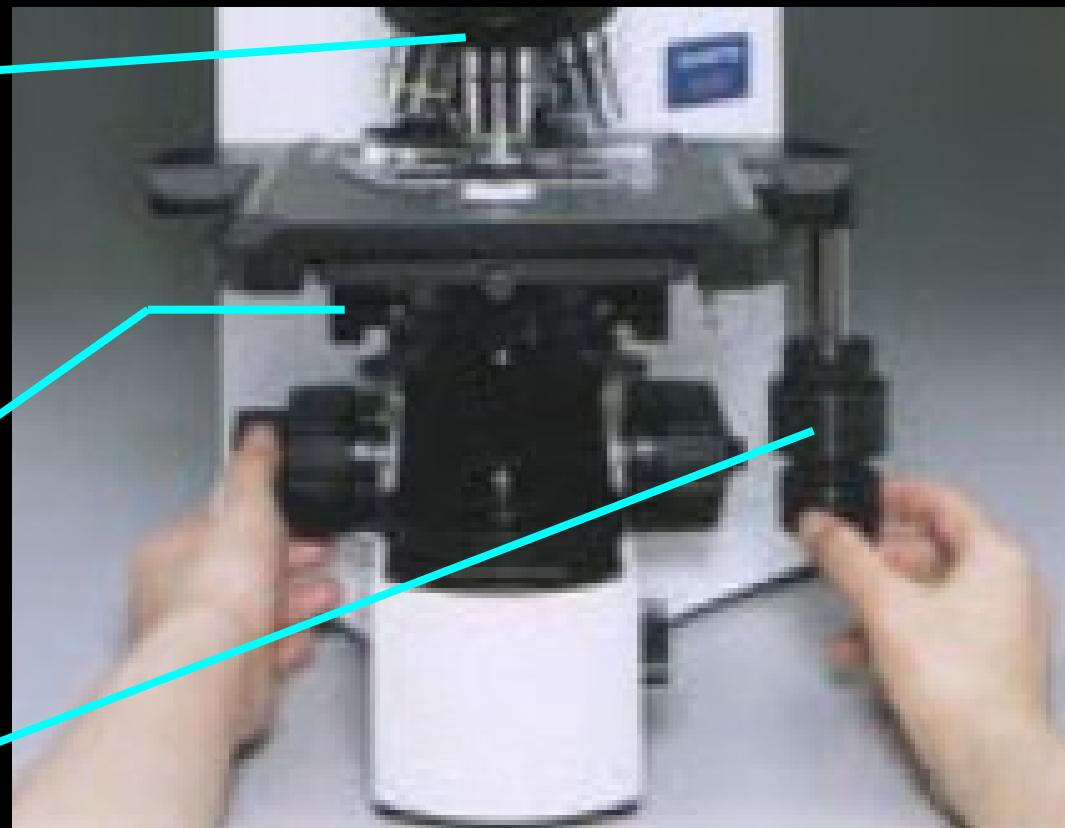


# Části mikroskopu Olympus – 4:

**Revolverový  
měnič  
objektivů**

**Kondenzor**

**Regulátor  
pozice**



## Části mikroskopu Olympus – 4:

- **Kondenzor:** za žádných okolností s ním nemanipulujte!
- **Regulátor pozice** vám umožní „cestovat“ po preparátu
- **Revolverový měnič objektivů**
  - Použijte **100× zvětšující objektiv** pro pozorování **barvených preparátů** (Gram, Giemsa, Trichrom) a za použití **imerzního oleje**
  - Použijte **4×, 10×, 20× či 40× zvětšující neimerzní objektivy** pro pozorování **nativních preparátů** (včetně metod dle Fausta a Kato v parazitologii). U těchto objektivů se nepoužívá imerzní olej!

## Použití imerzního oleje

- **NIKDY NEPOUŽÍVEJTE  
IMERZNÍ OLEJ U  
NEIMERZNÍCH  
OBJEKTIVŮ!!!**
- Používáte-li imerzní olej s imerzním objektivem, je nezbytné objektiv po použití vycistit

# Čištění mikroskopu

- Po použití mikroskopu je potřeba očistit neimerzní objektivy, jsou-li znečištěné.  
**Imerzní objektivy je potřeba očistit vždy, a to benzínem a gázou.**  
Nepoužívejte pro čištění objektivů čtverečky filtračního papíru! Ty slouží jen k čištění mikroskopického stolku (= to je plochá část mikroskopu, na kterou umístujete sklíčka)

# Vyhazování/čištění preparátů

- Preparáty **vyrobené vámi** je třeba po použití **odmrštit do desinfekčního roztoku na sklíčka**
- Preparáty **jíž připravené** na začátku praktika je potřeba **očistit** (viz dále) a **umístit zpátky** do původní Petriho misky

## Jak očistit preparát, aniž byste ho zničili

- Očistěte sklíčko důkladně ze **spodní** strany benzínem a filtračním papírem
- Z **horní** strany proved'te totéž pouze **tam, kde není viditelný preparát**
- **Nesnažte se čistit část sklíčka s preparátem.** Je nanejvýš možné opatrně odsát filtračním papírem přebytečný olej (aniž byste papírem pohybovali proti sklíčku)

# Co je třeba udělat po mikroskopování

- Vypněte mikroskop
- V případě potřeby očistěte objektiv(y)
- V případě potřeby očistěte mikroskopický stolek
- Mikroskop zakryjte protiprachovým obalem
- Vyhod'te nebo očistěte preparát

# Hlavní mikroskopické metody v lékařské mikrobiologii

	Sušení a fixace	Krycí sklíčko	Imerzní systém
Nativní preparát	ne	ano	ne
Barvené preparáty	ano	ne	ano

Sušení, fixaci a všechny další procedury při přípravě preparátu se naučíte v prvních dvou prakticích.

Zkontrolujte si, že jste  
alespoň ty nejpodstatnější  
instrukce pochopili správně

- V „**Odpovědníku**“ na **IS MU** najdete **dotazník**. Vyplňte ho prosím. Úspěšné vyplnění dotazníku je podmínkou práce v prvním praktiku.

Na setkání s vámi  
v prvním praktiku se těší

Vaši učitelé